

Список використаних джерел:

1. Байбара Н.П. Методика викладання природознавства у початкових класах. – К. : Освіта, 2001. – 424 с.
2. Біда О.А. Природознавство і сільськогосподарська праця : Методика викладання. – Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2000. – 400 с.
3. Жесткова Н.С. Возможные виды природоведческой информации в классной и внеклассной работе // Начальная школа. – 1987. – № 12. – 86 с.
4. Ковальчук Г. Виховання екологічної свідомості // Початкова школа. – 2009. – № 10. – 103 с.
5. Бондаренко Г. Уроки мислення як засіб формування творчих здібностей молодших школярів // Поч. школа – 2009. – № 5 – 97 с.
6. Миронов Л.В. Методика изучения окружающего мира в начальных классах. – М. : Педагогическое общество России, 2002. – 360 с.
7. Різник Л. Народні традиції ставлення до природи як метод екологічного виховання // Початкова школа. – 2008. – № 7. – 218 с.
8. Коменський Я.А. Велика дидактика // Коменський Я.А. Избранные педагогические сочинения : В 2-х т. Т. 1. – М. : Педагогика, 1982, – 656 с.

Мусійовська О.Ф.

старший викладач,

Українська академія друкарства

ВАРІАТИВНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА В УМОВАХ КОМБІНОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Впровадження інноваційних технологій у навчання іноземних мов почалося вже давно і в більшості передбачає, що введення в навчальний процес нового технічного засобу, чи застосування нової методики позитивно вплине на рівень володіння мовою і підвищить мотивацію студентів до навчання. З появою комп'ютерів цей процес став ще більш інтенсивним, але одночасно і більш спонтанним. Технологія комбінованого навчання іноземних мов у технічному вищому навчальному закладі має свої особливості: від студента вимагається не тільки виконувати запропоновані викладачем завдання та тести, а й ставити перед собою особисті цілі в навчанні, визначати власні потреби та коло інтересів і брати участь у процесі оцінювання своїх успіхів з метою планування своєї роботи в межах конкретної програми. Для цього студент має бути достатньо підготованим до здійснення різних видів навчальної діяльності які набувають нових форм і змісту в умовах комбінованого навчання іноземних мов.

Метою даної статті є визначення типів навчальної діяльності студента в комбінованому навчанні.

Існують різні класифікації видів навчальної діяльності, залежно від застосовуваної методики і технології навчання та матеріалу, який вивчається, Ми спираємося на класифікацію видів навчальної діяльності розроблену Лорійяр [4] яка описала процес навчання іноземних мов як набір таких видів діяльності: словесної, інтерактивної, адаптивної, комунікативної та продуктивної.

Словесна навчальна діяльність реалізується через традиційні засоби навчання: лекції, друковані навчальні матеріали, матеріали на електронних подкасти та інші форми передачі інформації з Інтернету. При цьому завдання викладача полягає у тому, щоб самостійно чи опосередковано презентувати

студентам навчальний матеріал, роз'яснити проблемні моменти і акцентувати увагу студентів на ключові позиції, які вони мають сприйняти і засвоїти.

Інтерактивна навчальна діяльність на відміну від словесної має динамічний багатовекторний формат і тому вона передбачає більш активну роль студента та його інтенсивну взаємодію не тільки з суб'єктами, а й з об'єктами, які використовуються у процесі навчання. Інтерактивна форма навчання дає можливість студентові переглядати навчальний контент і вибирати той, який йому найбільш потрібний і зрозумілий, незалежно від формату його представлення. У цій ситуації викладач виконує роль консультанта і фасилітатора процесу навчання: він дає відповідь на запитання поставлені студентами і допомагає їм у розв'язанні проблемних завдань, підказуючи якими засобами чи джерелами можна скористатися і де їх знайти: в бібліотеці, в Інтернеті, в навчальному репозиторії і т.д. В умовах КН іноземних мов інтерактивна діяльність реалізується у вигляді діалогічного мовлення, парної роботи над навчальним матеріалом, пошуку в Інтернеті за гіперпосиланнями, під час опитування чи виконання завдань під наглядом викладача.

Адаптивна діяльність передбачає можливість для викладача моделювати процес навчання, підлаштовуючи його до рівня знань студента, чи кола його інтересів. Найбільш поширені форми адаптивної діяльності це практичні заняття і симуляції, рольові та тематичні ігри, де студенти мусять адаптувати свої знання, уміння і навички до конкретно означених ситуацій. На практичних заняттях з іноземної мови, беручи участь в усному діалогічному мовленні студент змушений адаптувати свій лексичний запас, вимову та інші аудіолінгвальні навички до рівня його співрозмовників, при потребі повторюючи повідомлення кілька разів, аж поки не буде досягнуто порозуміння. У письмовій комунікації студент виконує структуроване письмове завдання або перевіряє написаний текст на предмет граматичних помилок чи стилістичних огріхів. При екстенсивному читанні, особливо при опрацюванні фахових текстів, студент збагачує свій лексичний запас і рівень володіння граматичним матеріалом. Найбільш продуктивними видами роботи на занятті з іноземної мови є рольові та тематичні ігри і симуляції, які імітують реальні ситуації і змушують студента адаптуватися до запропонованої ролі і розвивати всі види комунікативних умінь і навичок.

Комунікативна діяльність, як правило, здійснюється разом з іншими видами навчальної діяльності і є основною при вивченні мови. Вона дає можливість студентові взаємодіяти з іншими учасниками навчального процесу через усне спілкування в парах чи групах, участь в обговореннях завдань та отриманих результатів, в он-лайн семінарах, форумах, чатах чи інших формах очної чи он-лайн комунікації. Власне весь процес вивчення іноземної мови спрямований на розвиток і вдосконалення навичок продуктивної комунікативної діяльності, як основної форми володіння мовою.

Продуктивна діяльність на думку Лоріяр є ключовим видом діяльності студента. Основним завданням студента є навчитися створювати роботу (усне чи письмове повідомлення, проект, матеріали для он-лайн комунікації т.д.) і представити її аудиторії. Викладач має можливість керувати роботою студента залежно від поставленої мети та наявного матеріально-технічного забезпечення: від індивідуальної презентації до спільного проекту, спрощуючи чи ускладнюючи завдання кожному учаснику групи. При цьому всі учасники навчального процесу можуть брати участь в обговоренні та оцінюванні виконаної роботи.

Завдяки можливості залучати до навчального процесу Інтернет та електронні засоби навчання, реалізація будь-якого одного чи кількох видів навчальної діяльності може відбуватися в різних режимах (синхронно/асинхронно), з різним інструментарієм та складом учасників навчального процесу. Це забезпечує викладачеві достатньо великий діапазон гнучкості при виборі методів, підходів та

засобів навчання. За наявності розробленої системи моніторингу активності студента викладач має можливість забезпечити індивідуалізацію, диференціацію та інтенсифікацію навчання і використовувати такі форми організації навчального процесу, які забезпечують студентам максимальну свободу дій.

За рахунок великої кількості і різноманітності матеріалу доступного для опрацювання, навчальна діяльність студента і викладача в умовах КН носить варіативний характер і кожен учасник навчального процесу виконує свої функції, які відповідають певним формам навчальної діяльності студента:

Таблиця 9

Функції учасників навчального процесу в комбінованому навчанні

Викладач	Студент	Тип діяльності студента
Реалізує диференційований підхід до організації навчального процесу у групах з різнорівневими знаннями студентів;	Здійснює усну та письмову мовнокомунікативну взаємодію з іншими учасниками навчального процесу: - монологічне та діалогічне мовлення; - усну, письмову або електронну презентацію опрацьованого матеріалу; - переписку через електронну пошту, повідомлення в чаті чи в Skype; - участь в усних обговореннях теми та дискусіях під час відео та веб-конференцій; - участь у блогах, форумах та спілкування у соціальних мережах;	комунікативна, продуктивна, словесна, адаптивна, інтерактивна
Визначає оптимальні форми та методи роботи над матеріалами різного ступеня складності;	Виконує поставлені завдання в групі або самостійно;	продуктивна, комунікативна, словесна, інтерактивна
Визначає необхідність інтенсифікації роботи над навчальним матеріалом і здійснює оптимізацію навчального контенту відповідно до поставлених цілей навчання;	Проводить пошук інформації в Інтернеті, здійснює аналіз та опрацювання отриманої інформації (реферування, усні повідомлення, створення презентацій);	аналітично-пошукова, адаптивна, продуктивна, словесна
Організовує контроль за навчальною діяльністю студентів та регулярну перевірку успішності засвоєння знань;	Виконує поточні тестові та підсумкові контрольні завдання, усно та письмово.	продуктивна, словесна
Забезпечує постійний зворотний зв'язок зі студентами.	Бере участь у створенні навчального контенту під керівництвом викладача (пошук інформації для лекцій, створення презентацій, словників, аудіо та відеоматеріалів, розробка та представлення навчальних проектів).	аналітично-пошукова, продуктивна, адаптивна, словесна, інтерактивна

Як видно з таблиці 1, комбіноване навчання передбачає велику кількість самостійної роботи студента над матеріалом, представленим у різних формах (друкованій, електронній, мультимедійній), періодичні очні зустрічі з викладачами та колективну роботу з іншими студентами. Це дає можливість викладачеві скористатися раніше набутим досвідом студента, залучити його до нетипової діяльності і таким чином підвищити його мотивацію до вивчення іноземної мови. Зміст і методи перевірки знань студентів залишаються такими ж

як і при традиційному навчанні: тести, контрольні роботи, заліки або іспити, хоч і мають форми комп'ютерного або он-лайн тестування на етапах проміжного контролю.

Таким чином, навчальна діяльність студента в умовах комбінованого навчання є більш продуктивною, ніж при інших формах організації навчального процесу і ґрунтується, в основному, на мовнокомунікативній взаємодії з іншими учасниками навчального процесу та самостійній творчо-пошуковій роботі, яка стимулюється не тільки викладачем, а й змістом та репозиторієм навчального курсу.

Список використаних джерел:

1. Джава Н.А. Дидактичні засади реалізації особистісно-орієнтованого підходу у навчанні іноземних мов учнів старшої школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / Н.А. Джава ; Криворіз. держ. пед. ун-т. – Кривий Ріг, 2010. – 20 с.
2. Коваль Т.І., Кочубей Н.П. Інтерактивні технології навчання іноземних мов / Т.І. Коваль, Н.П. Кочубей // Наукові Записки НДУ імені М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2011. – № 7. – С. 160–163.
3. Микитенко Н. Теоретичні основи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей : монографія / Н. Микитенко. – Тернопіль : ТНПУ, 2011. – 389 с.
4. D.M. Laurillard, *Rethinking University Teaching : A Conversational Framework for the Effective Use of Learning Technologies*, 2nd edn. London:Routledge Farmer. – 2002.
5. Michael Williams, «A Technology-Based Model for Learning», *Journal on Systemics, Cybernetics, and Informatics*, vol. 2, no. 6. – 2005.

Овчарова І.А.

викладач;

Овчаренко Л.В.

викладач;

Каппе І.А.

викладач,

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Сучасний етап розвитку суспільства висуває високі вимоги до особистості вчителя музичного мистецтва, його готовності до музично-педагогічної діяльності в процесі творчої взаємодії з учнями. У широкому фаховому комплексі підготовки вчителя музичного мистецтва особлива роль відводиться формуванню музичного виконавства як одного із важливіших факторів професійного становлення майбутнього спеціаліста.

Саме у вищому учбовому закладі відбувається становлення особистісної самоосвіти фахівця, формується культура спілкування, оволодіння тим, що необхідно для успіху у виконавській діяльності вчителя.

Сутність і закономірності феномену педагогічної майстерності висвітлюються у дослідженнях Ю. Бабанського, В. Загвязинського, Л. Лузіної, М. Никандрова, С. Сисоєвої. Проте, проблеми музично-виховної діяльності у сучасних дослідженнях розглядаються науковцями переважно в аспекті формування